

Rozliczenie składki z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za niewykorzystany okres ubezpieczenia w przypadku sprzedaży samochodu

Odnosząc się do problematyki dotyczącej praktyki rozliczenia składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia w przypadku sprzedaży samochodu na podstawie przepisu art. 31 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz.1152), przekazujemy poniższe wyjaśnienia, które mają na celu w przystępny sposób ukazać całość w/w zagadnienia.

Od dnia 1 stycznia 2004r zmieniły się zasady przechodzenia uprawnień z umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów na nabywcę pojazdu, a co za tym idzie zmieniła się również obowiązująca do tej pory zasada rozliczania przez zbywcę z zakładem ubezpieczeń składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia. W obecnej regulacji zasadą jest ciągłość ochrony ubezpieczeniowej co w praktyce oznacza możliwość korzystania przez nabywcę z umowy OC zbywcy do końca okresu ubezpieczenia, na który umowa została zawarta (art. 31). Wraz ze sprzedażą pojazdu, zbywca każdorazowo ma obowiązek przekazania nabywcy dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (zwykle będzie to dokument polisy). Na zbywcy ciąży również obowiązek powiadomienia zakładu ubezpieczeń w terminie 30 dni o fakcie zbycia pojazdu i o danych osobowych nabywcy (art. 32 ust.1).

Jeżeli nabywca korzysta z polisy OC zbywcy (nie wypowiedział umowy w ciągu 30 dni) zakład ubezpieczeń będzie się rozliczał jedynie z nim a nie ze zbywcą. Rozliczenie będzie polegało na tym, że zakład ubezpieczeń dokona ponownej kalkulacji składki (rekalkulacji) analizując związane z nabywcą ryzyko ubezpieczeniowe tj. czynniki wpływające na wysokość składki (tzn. dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, wiek, marka pojazdu, okres posiadania prawa jazdy etc). Jeżeli ryzyko ubezpieczeniowe będzie większe niż w przypadku zbywcy zakład ubezpieczeń wystąpi do nabywcy o dopłatę składki. Gdy ryzyko będzie mniejsze zakład powinien nabywcy zwrócić nadwyżkę składki, wcześniej zapłaconej przez zbywcę. (art. 31 ust 2. ustawy).

Przepisy przewidują także możliwość innego scenariusza, w którym nabywca nie będzie korzystał z umowy ubezpieczenia zbywcy. Może wówczas wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ale w ściśle oznaczonym terminie 30 dni od zawarcia umowy sprzedaży pojazdu (art. 31 ust. 1). W tym przypadku zakład rozlicza się ze zbywcą zwracając mu składkę za niewykorzystany okres .Trzeba także pamiętać, iż zwrot składki przysługuje tylko w przypadku, gdy zakład ubezpieczeń nie wypłacił lub nie jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania za szkody objęte tą polisą (art. 41 ust. 2 ustawy). Wskazany powyżej termin 30 dniowy jest terminem w którym nabywca bez względu na dokonanie wypowiedzenia posiada ochronę ubezpieczeniową z poprzedniej polisy. (art. 31 ust.1 zdanie ostatnie). Zwracamy jednocześnie uwagę, iż przedmiotowe regulacje mają zastosowanie zarówno do umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartych w 2003, jak i 2004 roku, w związku ze zbyciem pojazdu, pod warunkiem, iż w dniu zbycia umowa ubezpieczenia gwarantowała ochronę ubezpieczeniową, a zbycie nastąpiło w okresie obowiązywania ww. ustawy tj. po 1 stycznia 2004r. (stanowisko Ministerstwa Finansów z dnia 9 lutego br. potwierdzające stanowisko Polskiej Izby Ubezpieczeń).

W świetle powyższego po stronie osób, które chcą sprzedać swój samochód rodzi się praktyczne pytania - Co robić aby nie stracić przy sprzedaży pojazdu z uwagi na to, że

nie otrzymuje się od zakładu ubezpieczeń zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia gdy z ubezpieczenia korzysta nabywca? Jak w tej sytuacji najlepiej zabezpieczyć swoje interesy? Przede wszystkim należy pamiętać, iż sprzedając samochód wraz z ważną polisą, umożliwiamy nabywcy korzystanie z naszej polisy, z której za niewykorzystany okres nie otrzymamy zwrotu składki od zakładu ubezpieczeń. Aby nie stracić w tej sytuacji wartość niewykorzystanej składki można uwzględnić w trakcie rokowań z nabywcą, doliczając ją np. do ceny pojazdu.

Natomiast, gdy nabywca stwierdzi, że dotychczasową umowę ubezpieczenia wypowie możemy spodziewać się zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia od zakładu ubezpieczeń. Jednakże trzeba mieć na uwadze i to, że nabywca może deklarować w trakcie rokowań związanych z kupnem pojazdu wypowiedzenie umowy ubezpieczenia a w praktyce tego nie zrealizować. Prawo zapewnia mu pełną swobodę wyboru sposobu postępowania w ciągu 30 dni od chwili nabycia pojazdu.

W takim wypadku celem zabezpieczenia własnego interesu warto w umowie sprzedaży pojazdu zamieszczać klauzulę, która zobowiązuje nabywcę w przypadku nie wypowiedzenia umowy, do zwrotu określonej kwoty, której wysokość odpowiada części składki za niewykorzystany przez nas okres ubezpieczenia, a którą w przypadku wypowiedzenia otrzymalibyśmy od zakładu ubezpieczeń. W przypadku sporu z tytułu rozliczenia składki tego typu klauzula umowna powinna znacznie ułatwić skuteczne dochodzenie należnej nam kwoty.

Reasumując :

- 1. Zwrot składki przez zakład ubezpieczeń sprzedającemu (zbywcy) pojazdowi nastąpi jedynie w przypadku gdy kupujący (nabywca) wypowie umowę ubezpieczenia zawartą wcześniej przez sprzedającego (zbywcę); zwrot składki będzie przysługiwał za okres od dnia rozwiązania umowy do końca okresu ubezpieczenia (art. 31 ust. 1); zwrot ten przysługuje jednak tylko w przypadku, gdy zakład ubezpieczeń nie wypłacił lub nie jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania za szkody objęte tą polisą (art. 41 ust. 2)**
- 2. Jeżeli kupujący (nabywca) deklaruje, że wypowie umowę sprzedawca (zbywca) aby zabezpieczyć sobie zwrot składki od kupującego powinien to ustalić w drodze umownej. Oznacza to, że kupujący pojazd (nabywca) w umowie powinien zobowiązać się do pokrycia kosztów części składki za korzystanie z polisy sprzedającego (zbywcy) gdyby zmienił zdanie i nie wypowiedział dotychczasowej umowy ubezpieczenia; tego rodzaju zobowiązanie można zawrzeć w umowie sprzedaży samochodu lub w oddzielnej umowie, z tym że w takim wypadku o zwrot należy upominać się od kupującego (nabywcy) a nie od zakładu ubezpieczeń.**
- 3. Jeżeli kupujący (nabywca) skorzysta z umowy ubezpieczenia OC sprzedającego (zbywcy) i nie wypowie jej w ciągu 30 dni zakład ubezpieczeń rozliczy z nim składkę w wyniku ponownej kalkulacji jej wysokości. Zakład ubezpieczeń dokona zwrotu składki jeżeli kupujący ma niżki wyższe niż sprzedający albo zażąda od kupującego dopłaty jeżeli niżki ma on niższe aniżeli miał je sprzedający (art. 31 ust. 2).**

W przypadku gdy Państwa problemy w tym zakresie wymagały szerszego wyjaśnienia zapraszamy do skorzystania z porad ekspertów udzielanych podczas dyżurów telefonicznych. Dyżury te odbywają się od poniedziałku do piątku pod numerem telefonu: /0...22/ 33-37-328 w godzinach porannych od 10.00 do 15.00 oraz popołudniowych od 17.00 do 19.00.